

CEP-2025-26
ਪੰਜਾਬੀ (ਦਸਵੀਂ)
ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਨੰ. 3

C1.1	ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।
-------------	---

1. ਕਿਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਨ 'ਤੇ ਉਕਰੇ ਲਫਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ ਨਹੀਂ?

ੳ. ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ	ਅ. ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ
ੲ. ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ	ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
2. ਕਿਹੜਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ?

ੳ. ਪੱਛਮੀ	ਅ. ਗੁਜਰਾਤੀ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ	ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
3. 'ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ' ਨਿਬੰਧ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

ੳ. ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	ਅ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ
ੲ. ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ	ਸ. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ।
4. ਕਿਹੜੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ?

ੳ. ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ	ਅ. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ
ੲ. ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿੱਚ	ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
5. 'ਅਰਦਾਸ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਦੱਸੋ -

ੳ. ਬੇਨਤੀ	ਅ. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ
ੲ. ਅਰਜ਼ੋਈ	ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ।
6. ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ੳ. ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਦੀ	ਅ. ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ
ੲ. ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ	ਸ. ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ।
7. ਅਰਦਾਸ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ੳ. ਜਨਮ ਸਮੇਂ	ਅ. ਮਰਨ ਸਮੇਂ
ੲ. ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ	ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ।
8. ਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਆਈ?

ੳ. ਦਵਾਈ ਖਾ ਕੇ	ਅ. ਖੇਡ ਕੇ
---------------	-----------

ੲ. ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕੇ

ਸ. ਸੈਰ ਕਰ ਕੇ।

9. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲਿਆ?

ੳ. ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ

ਅ. ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ

ੲ. ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ

ਸ. ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ।

10. 'ਦਸਵੰਧ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ੳ. ਦੱਸ ਕੇ ਕੀਤਾ ਦਾਨ

ਅ. ਕਮਾਈ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ

ੲ. ਕਮਾਈ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਭਾਗ

ਸ. ਕਮਾਈ ਦਾ ਦਸਵਾਂ ਭਾਗ।

11. 'ਬਾਬਾ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ?

ੳ. ਸਨਮਾਨ ਦਾ

ਅ. ਅਪਮਾਨ ਦਾ

ੲ. ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ

ਸ. ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ।

12. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਡਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਦੋਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ?

ੳ. 1960

ਅ. 1860

ੲ. 1760

ਸ. 1890.

13. 'ਬਾਬਾ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ?

ੳ. ਅਰਬੀ

ਅ. ਹਿੰਦੀ

ੲ. ਪੰਜਾਬੀ

ਸ. ਗੁਜਰਾਤੀ।

14. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੀ ਜੋਬਨਵੰਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

ੳ. ਨਾਟਕ

ਅ. ਕਹਾਣੀ

ੲ. ਵਾਰਤਕ

ਸ. ਕਵਿਤਾ।

15. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ੳ. ਕੱਚਾ ਦੁੱਧ

ਅ. ਕੱਚਾ ਪਾਣੀ

ੲ. ਪਤਲੀ ਲੱਸੀ

ਸ. ਖੱਟਾ ਦੁੱਧ।

16. ਕਾਲੀਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਯ ਵਿੱਚ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ੳ. ਰਘੁਵੰਸ਼

ਅ. ਕੁਮਾਰ ਸੰਭਵ

ੲ. ਰਿਤੂ ਸੰਹਾਰ

ਸ. ਮੇਘਦੂਤ।

17. ਕਾਲੀਦਾਸ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸੈਕਸਪੀਅਰ' ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ?

ੳ. ਪੱਛਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ

ਅ. ਪੂਰਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ

ੲ. ਉੱਤਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ

ਸ. ਦੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ।

18. 'ਅਭਿਗਯਾਨ ਸ਼ਾਕੁੰਤਲਾ' ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਿਤ ਹੈ?

- ੳ. ਕਹਾਣੀ
ੲ. ਕਵਿਤਾ
- ਅ. ਨਾਟਕ
ਸ. ਲੇਖ।

19. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ?

- ੳ. ਦੁਖਾਂਤ
ੲ. ਹਾਸ-ਰਸ
- ਅ. ਸੁਖਾਂਤ
ਸ. ਕਰੁਣਾਮਈ।

20. 'ਰਘੁਵੰਸ਼' ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਰਗ ਹਨ?

- ੳ. 19
ੲ. 8
- ਅ. 6
ਸ. 7

21. 'ਕੁਮਾਰ ਸੰਭਵ' ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਮਿਲਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?

- ੳ. ਸ਼ਿਵ ਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀ
ੲ. ਪੁਰੂਵਰਸ਼ ਤੇ ਉਰਵਸ਼ੀ ਦੀ
- ਅ. ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਤੇ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੀ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

22. 'ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

- ੳ. ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ
ੲ. ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
- ਅ. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
ਸ. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ।

23. ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਕਿਸ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਪੰਡ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲਿਆਈ?

- ੳ. ਕਣਕ
ੲ. ਜੁਆਰ
- ਅ. ਝੋਨਾ
ਸ. ਬਾਜਰਾ।

24. ਲੋਕ ਭਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ?

- ੳ. ਘਿਓ
ੲ. ਦੁੱਧ
- ਅ. ਮਠਿਆਈ
ਸ. ਕੜਾਹ।

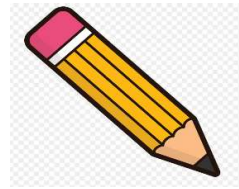
25. ਸਾਡੇ ਬਾਬੇ ..... ਖਾਣ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ।

- ੳ. ਕੜਾਹ
ੲ. ਮਠਿਆਈ
- ਅ. ਰੋਟੀ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

26. ਬਾਬੇ ਦਾਸ ਨੇ ਕਾਹਦੀ ਲਟੈਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਘਰ ਲਿਆਂਦੀ?

- ੳ. ਕਿੱਕਰ ਦੀ
ੲ. ਟਾਹਲੀ ਦੀ
- ਅ. ਬੋਹੜ ਦੀ
ਸ. ਪਿੱਪਲ ਦੀ।

27. 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਾਰਾਂ', 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਅਤੇ 'ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ?
- ੳ. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
ੲ. ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
- ਅ. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ
ਸ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ।
28. 'ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ' ਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਝੁਰੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- ੳ. ਤੁਰ ਕੇ
ੲ. ਅਰਾਮ ਕਰਕੇ
- ਅ. ਹੱਸ ਕੇ
ਸ. ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ।
29. ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ੳ. ਤੁਰਨ ਨਾਲ
ੲ. ਗਿਆਨ ਨਾਲ
- ਅ. ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
30. ਤੁਰਨ ਨਾਲ ਦਰਖ਼ਤ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- ੳ. ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਰਗੇ
ੲ. ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ
- ਅ. ਨਾਟਕਾਂ ਵਰਗੇ
ਸ. ਲੇਖਾਂ ਵਰਗੇ।
31. ਤੁਰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੌਣ ਹੈ?
- ੳ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ੲ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
- ਅ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ
ਸ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ।
32. 'ਸ੍ਰੀਮਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ੳ. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਲਈ
ੲ. ਔਰਤ ਲਈ
- ਅ. ਮਰਦ ਲਈ
ਸ. ਬੱਚੇ ਲਈ।
33. "ਕੁਝ ਵੰਡ ਸੁਦੈਣੇ ਕਾਇਰ ਪਿਉ ਦੇ ਘਰ ਬਹਾਦਰ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਿਐ।" ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਿਸ ਰਚਨਾ 'ਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?
- ੳ. ਕੁਲਫੀ
ੲ. ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ
- ਅ. ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ
ਸ. ਨਾਇਕ।
34. ਕੁਲਫੀ ਲਈ ਕਾਕਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ?
- ੳ. ਆਨਾ
ੲ. ਧੇਲਾ
- ਅ. ਟਕਾ
ਸ. ਰੁਪਇਆ।
35. ਕੁਲਫੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਬਿਹਬਲ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ੳ. ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ
ੲ. ਬੇਚੈਨ
- ਅ. ਪੁਰਾਣਾ ਸਿੱਕਾ
ਸ. ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ।

1. ਇੱਕ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਪੈਨਸਿਲ ਸੁਮੇਲ ਹੈ
  - (a) ਇੱਕ ਸੰਕੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ
  - (b) ਇੱਕ ਸੰਕੂ ਦਾ ਛਿੰਨਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ
  - (c) ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ
  - (d) ਦੋ ਸਿਲੰਡਰ।
2. ਉਚਾਈ 'h' ਅਤੇ ਅਰਧ ਵਿਆਸ 'r' ਵਾਲੇ ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਆਇਤਨ ਹੈ
  - (a) $\frac{1}{3}\pi r^2 h$
  - (b) $\frac{4}{3}\pi r^2 h$
  - (c) $\pi r^2 h$
  - (d) $\pi r^3 h$
3. ਇੱਕ ਗੋਲੇ ਦਾ ਵਕਰ ਸਤ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 616 cm^2 ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਹੈ
  - (a) 7 cm
  - (b) 5 cm
  - (c) 6 cm
  - (d) 8 cm
4. ਭੁਜਾਂ 'a' ਵਾਲੇ ਦੋ ਦੋ ਘਣ ਇੱਕ ਘਣਾਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਣਾਵ ਦਾ ਆਇਤਨ ਹੈ
  - (a) a^3
  - (b) $2a^3$
  - (c) $3a^3$
  - (d) $4a^3$
5. ਦੋ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਰਧ ਵਿਆਸ 2:3 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਚਾਈ 5:3 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।
  - (a) 27:20
  - (b) 20:27
  - (c) 4:9
  - (d) 9:4
6. ਸਿਲੰਡਰ ਅਤੇ ਸੰਕੂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਆਇਤਨ ਅਤੇ ਸੰਕੂ ਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
  - (a) 3:1
  - (b) 1:3
  - (c) 2:3
  - (d) 1:1
7. ਦੋ ਗੋਲਿਆਂ ਦੇ ਸਤ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 16:9 ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ:
  - (a) 64:27
  - (b) 4:3
  - (c) 16:9
  - (d) 163: 93.
8. ਦੋ ਗੋਲਿਆਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 125:64 ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਤ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ:
  - (a) 5:4
  - (b) 4:5
  - (c) 25:16
  - (d) 16:25
9. ਗੋਲੇ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਅਤੇ ਘਣਫਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਰਧ ਵਿਆਸ 1 ਇਕਾਈ ਹੋਵੇ?
  - (a) 3:1
  - (b) 2:1
  - (c) 4:3
  - (d) 1:3
10. 8 ਸਮ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਘਣ ਤੋਂ 2 ਸਮ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਘਣ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ-
  - (a) 64
  - (b) 80
  - (c) 32
  - (d) 48
11. ਜੇਕਰ ਗੋਲੇ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸਤ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ-
  - (a) ਦੋਗੁਣਾ
  - (b) ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ
  - (c) ਚਾਰ ਗੁਣਾ
  - (d) ਅੱਠ ਗੁਣਾ
12. ਜੇਕਰ ਗੋਲੇ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਆਇਤਨ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ-
  - (a) ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ
  - (b) ਛੇ ਗੁਣਾ
  - (c) ਨੌ ਗੁਣਾ
  - (d) ਸੱਤਾਈ ਗੁਣਾ
13. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਘਣ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਆਇਤਨ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣਾ ਹੋਵੇਗਾ?
  - (a) ਦੋਗੁਣਾ
  - (b) ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ
  - (c) ਚਾਰ ਗੁਣਾ
  - (d) ਅੱਠ ਗੁਣਾ
14. ਜੇਕਰ ਸੰਕੂ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਣਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ-
  - (a) 2:1
  - (b) 3:1
  - (c) 1:3
  - (d) 3:2

15. ਇੱਕ ਸੰਕੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਧਗੋਲੇ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਸੰਕੂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅਤੇ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
 (a) 2 : 1 (b) 2 : 3 (c) 2 : 5 (d) 3 : 4
16. ਇੱਕ ਘਣ ਦਾ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇੱਕ ਗੋਲੇ ਦੇ ਨਾਲ (ਜੇ ਕਿ ਘਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਲਕੁਲ ਫਿੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)....
 (a) 6: π (b) π :6 (c) π : 12 (d) 12: π
17. 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਘਣ ਨੂੰ 64 ਛੋਟੇ ਬਰਾਬਰ ਘਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਸਤ੍ਹਾ ਖੇਤਰਫਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਦਾ ਹੈ:
 (a) 4 ਗੁਣਾ (b) 6 ਗੁਣਾ (c) 8 ਗੁਣਾ (d) 9 ਗੁਣਾ
18. ਇੱਕ ਧਾਤੂ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾ ਵਿਆਸ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਿਆਸ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਗੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਗੋਲੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
 (a) 9 (b) 18 (c) 27 (d) 36
19. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਠੋਸ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਿਲੰਡਰ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਆਇਤਨ ਵਾਲੇ ਸੰਕੂ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਆਇਤਨ ਅਤੇ ਖੋਖਲੇ ਹੋਏ ਕੋਨ ਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ .....
 (a) 1:1 (b) 1:3 (c) 2:1 (d) 3:1
20. ਇੱਕ ਘਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਣਾਵ ਦਾ ਆਇਤਨ ਇੱਕੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਘਣ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘਣਾਵ ਦਾ ਅਧਾਰ 20 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $\times$ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਘਣਾਵ ਦੀ ਉਚਾਈ ਹੈ:
 (a) 10 cm (b) 20 cm (c) 25 cm (d) 50 cm
21. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗੋਲੇ ਦਾ ਆਇਤਨ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਖੇਤਰਫਲ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਹੈ:
 (a) 1 unit (b) 1.5 unit (c) 3 unit (d) 4.5 unit
22. ਅਰਧਵਿਆਸ r ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਗੋਲਾਕਾਰ ਉਸੇ ਅਰਧਵਿਆਸ r ਅਤੇ ਉਚਾਈ r ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਵਕਰ ਸਤਹ ਖੇਤਰਫਲ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ:
 a) 2:1 b) 3:2 c) 4:3 d) 5:3
23. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੰਕੂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਦੁੱਗਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਆਇਤਨ ਕਿੰਨਾਂ ਵਧਦਾ ਹੈ:
 a) 6 b) 9 c) 12 d) 18
24. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੰਕੂ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਅੱਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਚਾਈ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 (a) ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (b) $3/4$ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (c) $3/8$ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (d) $9/8$ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
25. 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਦੇ ਇੱਕ ਬੋਲਨਾਕਾਰ ਗਿਲਾਸ ਵਿੱਚ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਠੋਸ ਗੋਲਾਕਾਰ ਗੋਂਦ ਸੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਧਰ 2.25 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਲੇ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਪਤਾ ਕਰੋ।
 (a) 2 cm (b) 3 cm (c) 12 cm (d) 6 cm

26. ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ, ਇੱਕ ਸੰਕੂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਧਗੋਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਹੈ:

- a) 3:2:1   b) 1:2:3   c) 3:1:2   d) 2:3:1

27. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੰਕੂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦਾ ਘੇਰਾ 10% ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਚਾਈ 10% ਘਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਇਤਨ ਲਗਭਗ ਬਦਲਦਾ ਹੈ:

- (a) +10%   (b) +5%   (c) -5%   (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

28. ਇੱਕ ਘਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਹੈ:

- (a) $\pi/6$ (b) $2\pi/3$ (c) $3/2$ (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

29. ਇੱਕ ਸੰਕੂ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਗੋਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਦਾ ਵਿਆਸ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਦਾ ਆਇਤਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ?

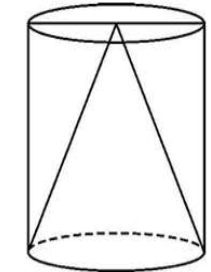
- (a) ਸਿਲੰਡਰ   (b) ਸੰਕੂ   (c) ਅਰਧਗੋਲਾ   (d) ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ

30. ਜੇਕਰ ਭੁਜਾ 'a' ਦੇ ਘਣ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਗੋਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੋਲੇ ਦੇ ਅਰਧਵਿਆਸ ਹੈ:

- a) a   b) a^3 c) a   d) a

31. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਰਧਗੋਲੇ ਦਾ ਵਕਰ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ r ਅਰਧਵਿਆਸ ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਧਗੋਲੇ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ = ?

- (a) $\frac{r}{\sqrt{2}}$ (b) $\sqrt{r}$ (c) 2r   (d) r/π

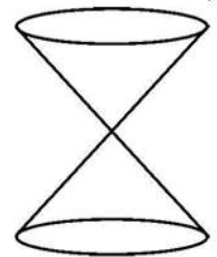

32. ਇੱਕ ਖੇਖਲੇ ਸਿਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦਾ ਆਇਤਨ 450 cm^3 ਹੈ। ਉਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਸੰਕੂ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਆਇਤਨ ..... ਹੈ।

- (a) 225 cm^3 (b) 150 cm^3 (c) 250 cm^3 (d) 300 cm^3

33. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸੰਕੂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਰਧਵਿਆਸ 4cm ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕੂ ਦੀ ਤਿਰਛੀ ਉਚਾਈ 6cm ਹੈ, ਤਾਂ ਠੋਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਚਾਈ ..... ਹੈ।

- (a) 8cm   (b) $4\sqrt{5} \text{ cm}$ (c) $2\sqrt{5} \text{ cm}$ (d) 12cm

34. ਇੱਕ ਸੰਕੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸੰਕੂ ਦੀ ਉਚਾਈ:ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਹੈ:

- (a) 1: 1   (b) 3: 1   (c) 1: 3   (d) 3: 2

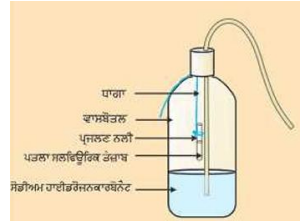

6. ਪਿੰਡ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਣਜੀਤ ਨੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀਪਨ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਜਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- 1) ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ.   2) ਐਨਾਲਜੇਸਿਕ   3) ਐਂਟੀਐਸਿਡ.   4) ਐਂਟੀਸੈਪਟਿਕ

7. ਰਵੀ ਨੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸੈੱਟਅੱਪ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ, ਅੰਦਰਲੀ ਕੱਚ ਦੀ ਨਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਐਸਿਡ ਸੋਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗੈਸ ਨਿਕਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸੈਕਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਕਥਨ ਚੁਣੋ।

- 1) ਇਹ ਗੈਸ "ਅਦਿਸ਼ ਗੈਸ" ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।   2) ਇਹ ਗੈਸ ਆਕਸੀਜਨ ਹੈ ਜੋ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
3) ਇਸ ਗੈਸ ਦਾ ਭਾਰ ਹਵਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।   4) ਇਹ ਗੈਸ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਣਦੀ ਹੈ।

8. ਹੀਰਾ, ਗ੍ਰਾਫਾਈਟ ਅਤੇ ਫੁੱਲੀਰੀਨ ਇਕੋ ਤੱਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਹਨ। ਇਸ ਗੁਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

- 1) ਆਇਸੋਮੇਰਿਜ਼ਮ   2) ਐਲੋਟਰੋਪੀ
3) ਪੌਲਿਮੋਰਫਿਜ਼ਮ   4) ਹਾਈਡ੍ਰਾਈਜੇਸ਼ਨ

9. ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨ ਵਿਹੜਾ ਸਾਫ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਫਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਦ ਮੱਖੀ ਨੇ ਡੰਗ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਅਤੇ ਜਲਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਦਵਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬੇਕਿੰਗ ਸੋਡੇ ਦਾ ਲੇਪ ਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਬੇਕਿੰਗ ਸੋਡੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ?

- 1) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ   2) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਫਾਰਮਿਕ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
3) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਰਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ   4) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਕਸੀਜਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ

10. ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸੋਨਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ਾਬ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਦੋ ਤੇਜ਼ਾਬਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐੱਕਵਾ ਰੀਜੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ—

- 1) HCl ਅਤੇ HNO₃ (3:1).   2) HCl ਅਤੇ H₂SO₄ (1:1)
3) H₂SO₄ ਅਤੇ HNO₃ (3:1)   4) HCl ਅਤੇ NaOH (3:1)

11. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਦੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਕਾਲੀ ਪਰਤ ਬਣਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ—

- 1) Ag₂O   2) Ag₂S   3) AgCl   4) AgNO₃

12. ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਸਨੂੰ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਦਿਖਾਣ ਲੈ ਗਏ ਲੈ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਕੁਤਬ ਮਿਨਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਖੰਭਾ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1600 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਖੰਭੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਹੇ ਦਾ ਖੰਭਾ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਜੰਗ-ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- 1) ਲੋਹੇ ਦੇ ਖੰਭੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਮਾਤਰਾ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।
2) ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਸਫੋਰਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਰਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।
3) ਖੰਭੇ ਤੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।   4) ਲੋਹੇ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦੇ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।

13. ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁਝ ਬੂੰਦਾਂ ਗੰਧਕ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਦੇ ਦੋ ਯੋਗਿਕ ਮਿਲਾਏ। ਹਲਕਾ ਗਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿੱਠੀ ਫਲਦਾਰ ਗੰਧ ਆਈ। ਇਸ ਰਸਾਇਣਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਐਸਟਰੀਕਰਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—

- 1) ਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਵਿੱਚ
2) ਦੇ ਅਲਕੋਹਲ ਵਿੱਚ
3) ਐਲਕੋਹਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਵਿੱਚ
4) ਤੇਜ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖਾਰ ਵਿੱਚ

14. ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਤੋਂ ਐਲਕੋਹਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਾਲਣ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ-ਅਨੁਕੂਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ—

- 1) ਇਹ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ
2) ਇਹ ਨਾ-ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਹੈ
3) ਇਹ ਘੱਟ ਧੁੰਦੇਂ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਜਲਦੀ ਹੈ.
4) ਇਹ ਊਰਜਾ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ

15. ਮੀਂਹ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਖੰਭਾ ਗਿੱਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਚਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ੀਦਤ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਚਾਲਕ ਹੈ ਪਰ ਕਸ਼ੀਦਤ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ?

- 1) ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਖੁੱਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
2) ਕਸ਼ੀਦਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੰਦਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
3) ਕਸ਼ੀਦਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤ ਆਇਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
4) ਦੋਵੇਂ 1 ਅਤੇ 3

16. ਸਾਬਣ ਦੀ ਥਾਂ ਡਿਟਰਜੈਂਟ ਵਰਤਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ—

- 1) ਇਹ ਕਠੋਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
2) ਇਹ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
3) ਇਹ ਗੈਰ-ਬਾਇਓਡਿਗਰੇਡੇਬਲ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4) ਇਹ ਸੰਭਾਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ

17. ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਾਤ ਦਿਖਾਈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਮਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਅਧਾਤ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਚਮਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ?

- 1) ਸੋਨਾ
2) ਗੰਧਕ
3) ਆਇਰਡੀਨ
4) ਫਾਸਫੋਰਸ

18. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਨਰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- 1) ਸੋਡੀਅਮ
2) ਲੋਹਾ
3) ਤਾਂਬਾ
4) ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ

19. ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਦੇ ਘਰ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਮਲ ਨੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਅਚਾਰ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ—

- 1) ਅਚਾਰ ਮਿੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
2) ਤਾਂਬਾ ਨਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
3) ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਚਮਕ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
4) ਅਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੇਜ਼ਾਬ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਨਮਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

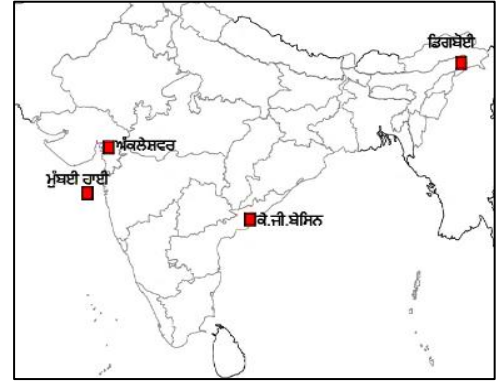
6. ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਚ - ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ?

ੳ) ਕੋਲਾ ਖੇਤਰ

ਅ) ਸੋਨਾ ਖੇਤਰ

ੲ) ਤੇਲ ਖੇਤਰ

ਸ) ਤਾਂਬਾ ਖੇਤਰ

7. ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਵਰਤਣਯੋਗ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

ੳ) ਨਿਰਮਾਣ ਸਨਅਤਾਂ

ਅ) ਦੁਕਾਨਾਂ

ੲ) ਮੰਡੀਆਂ

ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

8. ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕਾਈਆਂ ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ?

ੳ) ਮੁੰਬਈ

ਅ) ਕੋਲਕਾਤਾ

ੲ) ਚੌਨਈ

ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਨਅਤ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਤਪਾਦ ਵਿਕਰੀ ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਖੁਦ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਨਅਤ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

ੳ) ਖੰਡ ਸਨਅਤ

ਅ) ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ

ੲ) ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਇਸਪਾਤ ਸਨਅਤ

ਸ) ਫੂਡ ਸਨਅਤ

10. ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਮੈਗਾ ਫੂਡ ਪਾਰਕ ਦਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?

ੳ) ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

ਅ) ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ

ੲ) ਆਇਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ

ਸ) ਡਾਬਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼

11. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਗਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ੳ) ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ

ਅ) ਕੋਚੀ

ੲ) ਕੋਲਕਾਤਾ

ਸ) ਦਿੱਲੀ

12. ਹਵਾ ਜਾਂ ਵਾਯੂ-ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਭੈੜਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ, ਫੁੱਲ-ਬੂਟਿਆਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਆਦਿ ਸਭ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਵਾ ਜਾਂ ਵਾਯੂ-ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਜਾਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ?

ੳ) ਆਕਸੀਜਨ

ਅ) ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ

ੲ) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ

ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ। ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- ੳ) ਇਸ ਨਾਲ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
ਅ) ਇਹ ਸ਼ੇਸ਼ਣ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
ੲ) ਇਹ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

20. 1792 ਤੋਂ 1797 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਸ਼ੁਕਰਚੱਕੀਆ ਮਿਸਲ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ? ਇਸ ਕਾਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- ੳ) ਤਿੱਕੜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਕਾਲ   ਅ) ਤੀਜਾ ਕਾਲ   ਏ) ਬਾਲਗ ਕਾਲ   ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

21. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1805 ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੀ ਜਮ ਜਮਾ ਤੇਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ?

- ੳ) ਭਸੀਨ   ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ   ਏ) ਲਾਹੌਰ   ਸ) ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ

22. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1811-1813 ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ੀਪੁਰ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਿਸ ਮਿਸਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ?

- ੳ) ਕਨੌਈਆ ਮਿਸਲ   ਅ) ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਮਿਸਲ   ਏ) ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ   ਸ) ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ

23. ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ 'ਪੂਰਬ ਦਾ ਸਵਰਗ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ 1819 ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- ੳ) ਕਸ਼ਮੀਰ   ਅ) ਮੁਲਤਾਨ   ਏ) ਡੇਰਾਜਾਤ   ਸ) ਪਿਸ਼ਾਵਰ

24. 26 ਜੂਨ 1838 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਸੂਜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਸੰਧੀ ਹੋਈ, ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- ੳ) ਦੇ-ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ   ਅ) ਤ੍ਰੈ-ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ   ਏ) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਸੰਧੀ   ਸ) ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਸੰਧੀ

25. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਆਪਣੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਕਦੋਂ ਜਿੱਤਿਆ?

- ੳ) 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1837   ਅ) 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1838
ੲ) 15 ਅਗਸਤ, 1821   ਸ) 30 ਸਤੰਬਰ, 1813

ਯੋਗਦਾਨ: ਹਰਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਲੈਕ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) SOE(G) ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੂਪਨਗਰ
ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ (ਲੈਕ. ਇਤਿਹਾਸ) ਸ.ਸ.ਸ. ਸਕੂਲ ਛੀਨਾ ਬੋਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ
ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ (ਸ.ਸ. ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ) ਸ.ਕੰ.ਸ.ਸ.ਦਾਖਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

CEP 2025-26
Class 10th Subject: English
Worksheet -3

Sr. No.	Competency	Competency Detail
1.	C-1.1	Identifies main points and summarises from careful listening or reading of the text (news articles, reports, editorials)

Questions (1–6): Read the passage carefully and answer the questions.

Nature has given us everything—air to breathe, water to drink, and food to eat. Trees give us fruits, shade, and oxygen. Rivers bring water for drinking and farming. Mountains store snow and rain. But in return, humans are cutting trees, polluting water, and destroying forests. If we keep harming nature, life on the Earth will become difficult. Clean air, green forests, and fresh water are our real wealth. We must learn to protect them. Planting trees, saving water, and saying no to plastic can help nature heal again. It is our moral responsibility to preserve the environment for future generations. Sustainable living and responsible use of natural resources are essential for maintaining ecological balance. Government initiatives and community participation can play a major role in environmental conservation. Let us act wisely today to ensure a cleaner, greener, and healthier planet for tomorrow.

Q1. What are the main gifts of nature?

- a) Air, water, and food
- b) Cars and machines
- c) Gold and money
- d) Roads and houses

Q2. How can we behave responsibly to protect our nature?

- a) by depending on government
- b) by calling forest officers daily
- c) by planting more trees and saving water
- d) by using more and more plastic.

Q3. What are people doing to nature?

- a) Protecting it
- b) ruining it
- c) Cleaning it
- d) Ignoring it

Q4. What will be the adverse effect of destroying nature?

- a) Life will become difficult
- b) Nature will improve
- c) It will rain more
- d) People will be rich

Q5. What are three ways to protect nature?

- a) Cut trees, waste water, use plastic
- b) Burn waste, dig land, use petrol
- c) Plant trees, save water, avoid plastic
- d) None of these

Q6. Textual Question: Write 2–3 sentences on how you help protect nature in your daily life.

.....
.....

Questions (7–12): Read the passage carefully and answer the questions.

There was a young man who wanted to achieve success hurriedly. He asked his father to suggest him the quick ways to achieve success. His father gave him a piece of land and said, "Grow crops here." The boy worked hard for months. He ploughed the field, watered it, and waited patiently. When harvest time came, he earned a very good income. The father smiled and said, "Now you have learned the real secret of success --hard work, patience and real feeling of getting fruit of hardwork." The boy realised that shortcuts do not bring lasting success. Efforts and dedication always give the best results.

Q7. What did the father give his son?

- a) A book   b) A piece of land   c) A house   d) Money

Q8. What did the boy learn?

- a) How to make money easily   b) To hire labour
c) To avoid farming   d) Hard work and patience bring success

Q9. When did the boy earn a good income?

- a) After harvest   b) Before harvest   c) During summer   d) In winter

Q10. What is the moral of the story?

- a) Shortcuts lead to success   b) Money is everything
c) Hard work gives real success   d) Luck matters most

Q11. Why did the father smile at the end?

- a) His son had learned the lesson   b) He became rich
c) He was tired   d) The field was empty

Q12. Give the antonym synonym of patiently.

- a) valiant - weak
b) disloyal – loyal
c) heroic – timid
d) impatiently – enduring

Questions (13–18): Read the passage carefully and answer the questions.

Every morning, newspapers reach our homes with the latest news. But have you ever thought how they are made? Reporters collect information from different places. Editors check the facts and prepare articles. Designers arrange text and pictures, and finally, huge printing machines roll out thousands of copies. The journey of a newspaper shows teamwork and dedication. It connects people to their country and the world. However, in the digital age, many people now read news on phones and computers. Still, printed newspapers remain a symbol of truth and trust.

Q13. Who collects information for newspapers?

- a) Editors   b) Designers   c) Printers   d) Reporters

Q14. What do editors do?

- a) Print newspapers   b) Check facts and prepare articles
c) Distribute copies   d) Sell papers

Q15. What does the newspaper symbolise?

- a) Truth and trust
- b) Entertainment
- c) Profit
- d) Travel

Q16. What do people use today to read news?

- a) Books
- b) Radios
- c) Phones and computers
- d) Posters

Q17. What quality does newspaper production show?

- a) Competition
- b) Teamwork and dedication
- c) Speed
- d) Waste

Q18. Textual Question: Write 2–3 sentences about why it is important to read news regularly.

.....
.....

Questions (19–24): Read the following passage carefully and answer the questions that follow:

Time is one of the most valuable things in our life. It cannot be bought, borrowed, or stored. Once it passes, it never returns. Successful people know the importance of time and plan their activities carefully. Those who waste time often regret it later. Students, especially, must use their time wisely. Waking up early, studying regularly, and completing work on time are signs of a disciplined learner. Time management helps in achieving goals and reduces stress. On the other hand, laziness and delay can spoil even the best opportunities. The proverb “Time and tide wait for none” reminds us that time keeps moving whether we use it well or not. Every moment is precious. If we learn to value time, success will follow naturally.

Q19. What is said to be most valuable in life?

- a) Time
- b) Money
- c) Fame
- d) Strength

Q20. What happens if we waste time?

- a) We gain success
- b) We regret later
- c) We become strong
- d) We feel happy

Q21. Which of the following is a sign of discipline?

- a) Waking up late
- b) Watching TV
- c) Playing all day
- d) Completing work on time

Q22. What does the proverb “Time and tide wait for none” mean?

- a) Time waits for everyone
- b) Time once lost never comes back
- c) Time moves slowly
- d) Time is endless

Q23. How does time management help?

- a) It increases stress
- b) It wastes time
- c) It reduces stress and helps achieve goals
- d) It makes work boring

Q24. Textual Question: Write 2–3 sentences about why valuing time is important for students.

.....
.....

Questions (25–30): Study the poster carefully and answer.

World Peace Day - Spread Love, Not Hate

21st September

Q25. What is the theme of the poster?

- a) National Peace   b) World Peace   c) Faith and Hope   d) Positivity

Q26. Which symbol of peace is shown in the poster?

- a) Tree   b) Dove   c) Book   d) Candle

Q27. What message does the slogan "Spread Love, Not Hate" give?

- a) Respect and kindness create peace   b) Anger is powerful
c) Love is not important   d) Hatred unites people

Q28. When is World Peace Day celebrated?

- a) 1st January   b) 15th August
c) 5th June   d) 21st September

Q29. What does white colour symbolise?

- a) Love   b) Hate
c) Unity   d) Peace

Q30. Textual Question: Write the central idea of the poster in 2–3 sentences.

.....
.....

Worksheet 3
CEP 2025-26
कक्षा-दसवीं
विषय-हिंदी

- C 1.1- विभिन्न मौखिक गतिविधियों (चर्चा, साक्षात्कार, सार्वजनिक भाषण) और लेखन गतिविधियों (निबंध, पत्र, लेख, प्रपत्र) के माध्यम से प्रभावी संचार के लिए भाषा का उपयोग करता है, जिसमें नए मीडिया (ईमेल, ऑडियो और दृश्य सामग्री) शामिल हैं।
- C1.2: अपने अनुभवों और दूसरों के अनुभवों से विभिन्न शैलियों (वर्णनात्मक, विवेचनात्मक, प्रेरक) में लिखता है।
- C-1.3 वास्तविक जीवन की परिस्थितियों (निमंत्रण, भाषण, शोक संदेश, सूचनाएँ, रचनात्मक नारे, विज्ञापन, आदि) और स्कूल समाचार पत्र / पत्रिका/जर्नल के लिए लिखता है।

निम्नलिखित बहुवैकल्पिक प्रश्नों में सही विकल्प को चुनें-

- किसान संसार को समृद्ध कैसे बनाते हैं?
(क) अन्न उगा कर (ख) गाड़ियाँ बना कर
(ग) लोहा और इस्पात बना कर (घ) खिलौने बना कर
- 'हम राज्य लिए मरते हैं' कविता किस की रचना है?
(क) हरिवंशराय बच्चन (ख) सुमित्रानंदन पंत
(ग) मैथिलीशरण गुप्त (घ) तुलसीदास
- फूल हमें क्या संदेश देते हैं?
(क) निराश रहने का (ख) झूमते रहने का
(ग) हमेशा मुस्कराते रहने का (घ) उदास रहने का
- बुलबुला विलीन हो कर क्या पा जाता है?
(क) आशय (ख) स्वर्ग
(ग) नरक (घ) सफलता
- छात्राएँ बस में क्या कर रहीं थीं?
(क) कबड्डी खेल रहीं थीं। (ख) पढ़ाई कर रहीं थीं।
(ग) लोक- नाच प्रस्तुत कर रहीं थीं। (घ) अंताक्षरी खेल रहीं थीं।
- कार्यक्रम के दौरान छात्र- छात्राएँ क्या देख कर डर गए?
(क) साँप (ख) शेर
(ग) हाथी (घ) बाघ
- बसंती की पड़ोसन कौन थी?
(क) रेखा (ख) रेशमा
(ग) बेला (घ) राधा
- बुजुर्ग बसंती को किसका पत्र मिला?
(क) अपनी माता का (ख) अपने पिता का
(ग) अपनी पुत्री का (घ) अपने पुत्र का
- साधु ने तावीज़ का प्रयोग किस पर किया?
(क) हाथी पर (ख) कुत्ते पर
(ग) देवताओं पर (घ) मंत्रियों पर

10. राजा ने राज्य में किस चीज के फैलने की बात दरबारियों से पूछी?
 (क) प्लेग (ख) भ्रष्टाचार
 (ग) भुखमरी (घ) बेइमानी
11. तावीजों को बनाने का ठेका किसे दिया गया?
 (क) राजा को (ख) साधु बाबा को
 (ग) मंत्री को (घ) प्रजा को
14. बैजनाथ में कौन-सी नदी बहती है?
 (क) गंगा (ख) यमुना
 (ग) सरस्वती (घ) गोमती
13. लेखक और उनके मित्र कहाँ ठहरे थे?
 (क) डाक बंगले में (ख) होटल में
 (ग) धर्मशाला में (घ) किसी के घर में
14. बस पर सवार लेखक ने साथ-साथ बहने वाली किस नदी का जिक्र किया है?
 (क) यमुना नदी (ख) गोदावरी नदी
 (ग) गोमती नदी (घ) कोसी नदी
15. 'काँटा' शब्द का विशेषण शब्द क्या होगा?
 (क) काटना (ख) काट
 (ग) कँटीला (घ) काँटे
16. 'खाना' शब्द का विशेषण शब्द क्या होगा?
 (क) भोजन (ख) खुराक
 (ग) खर्चीला (घ) खानाबदोश
17. 'शर-सर' समरूपी भिन्नार्थक शब्दों का अर्थ क्या होगा?
 (क) मान, वस्तु (ख) खुशबू, शपथ
 (ग) दुख, रुची (घ) तीर, तालाब
18. 'देश से द्रोह करने वाला.....' अनेक शब्दों के लिए एक शब्द क्या होगा?
 (क) देशप्रेमी (ख) देशद्रोही
 (ग) देशवासी (घ) नागरिक
19. 'सदा रहने वाला.....' अनेक शब्दों के लिए एक शब्द क्या होगा?
 (क) गंभीर (ख) आज़ाद
 (ग) शाश्वत (घ) चिरंजीवी
20. 'हवा' शब्द के अनेकार्थक शब्द चुनें: -
 (क) लाभ, प्रयोजन (ख) कुल, बाँस
 (ग) वायु, अफवाह (घ) शक्ति, सेना
21. 'तीर' शब्द के अनेकार्थक शब्द चुनें: -
 (क) हिस्सा, दौड़ (ख) किनारा, बाण
 (ग) अनाज, दूसरा (घ) नियम, उपवास
22. शुद्ध वाक्य चुनें: -
 (क) सेब काटकर बच्चों को खिलाओ। (ख) काटकर सेब बच्चों को खिलाओ।
 (ग) खिलाओ बच्चों को सेब काटकर। (घ) सेब खिलाओ बच्चों को काटकर।

23. 'व्यर्थ खर्च करना' निम्नलिखित में से किस मुहावरे का अर्थ होगा?
 (क) मोती पिराना (ख) विपत्ति मोल लेना
 (ग) रुपया पानी में फेंकना (घ) इनमें से कोई नहीं
24. सूचना लिखते समय क्या नहीं लिखा जाता?
 (क) तिथि (ख) शीर्षक
 (ग) सूचना देने वाले का नाम और पद (घ) सूचना पाने वाले का कुशल - क्षेम
25. निम्नलिखित में से कौन सी सूचना विद्यालय से संबंधित नहीं है?
 (क) छात्रवृत्ति संबंधी (ख) अभिभावक शिक्षक बैठक संबंधी
 (ग) ब्याज की दर संबंधी (घ) सेक्शन बदलने संबंधी
26. प्रतिवेदन का क्या अर्थ है?
 (क) नोटिस (ख) इशतिहार
 (ग) रिपोर्ट (घ) आवेदन
27. आपका नाम संजीव कुमार है। आप स्कूल की रेड क्रॉस संस्था के अध्यक्ष हैं। आपको एक प्रतिवेदन तैयार करना है। आपके स्कूल में लगाए गए 'नेत्र चिकित्सा शिविर' में श्री मोहनलाल मुख्यातिथि थे। डॉ० जीवन शर्मा ने नेत्र जांच की और सतपाल सिंह ने सबका स्वागत किया। इस प्रतिवेदन के अंत में किसके हस्ताक्षर होंगे?
 (क) मोहन लाल (ग) संजीव कुमार
 (ख) जीवन शर्मा (घ) सतपाल सिंह
28. 'वधू+उत्सव' का संधि शब्द क्या होगा?
 (क) वधूत्सव (ख) वधुत्सव
 (ग) वधुउत्सव (घ) वधोत्सव
29. 'तथा + एव' का संधि शब्द क्या होगा?
 (क) तथाएव (ख) तथाएव
 (ग) तथैव (घ) तैथैव
30. 'नीम हकीम खतरा जान' लोकोक्ति का अर्थ क्या होगा?
 (क) विरोधी की चाल समझना (ख) बार-बार समझाने पर भी समझ न आना
 (ग) प्रसिद्धि के अनुसार गुण न होना (घ) अधूरा ज्ञान हानिकारक होता है।
- निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें:-
- मित्र के चुनाव में सतर्कता का व्यवहार करना चाहिए क्योंकि अच्छे मित्र के चुनाव पर ही हमारे जीवन की सफलता निर्भर करती है। जैसी हमारी संगत होगी, वैसे ही हमारे संस्कार भी होंगे। अतः हमें दृढ़ चरित्र वाले व्यक्तियों से मित्रता करनी चाहिए। मित्र एक ही अच्छा है। अधिक की आवश्यकता नहीं होती। बेकन का इस संबंध में कहना है--"समूह का नाम संगत नहीं। जहाँ प्रेम नहीं है, वहाँ लोगों की आकृतियाँ चित्रवत हैं और उनकी बातचीत झांझर की झंकार है।" अंततः जो हमारे जीवन को उत्तम और आनंदमय करने में सहायता दे सके, ऐसा एक मित्र सैकड़ों की अपेक्षा अधिक श्रेष्ठ है।
31. हमारे जीवन की सफलता किस पर निर्भर करती है?
 (क) अच्छे मित्र के चुनाव पर (ख) बुरे मित्र के चुनाव पर
 (ग) चतुर मित्र के चुनाव पर (घ) इनमें से कोई नहीं
32. हमें कैसे व्यक्तियों से मित्रता करनी चाहिए?
 (क) घमंडी व्यक्तियों से (ख) दृढ़ चरित्र वाले व्यक्तियों से
 (ग) कपटी व्यक्तियों से (घ) दुराचारियों से

33. कैसा मित्र श्रेष्ठ है?

(क) जो हमें अवनति की तरफ लेकर जाए

(ख) जो हमारा शोषण करे

(ग) जो हमारा सही मार्गदर्शन करे

(घ) जो मुसीबत में हमें मझधार में छोड़ जाए

34. 'सतर्क' शब्द का अर्थ है:-

(क) झुंड

(ख) श्रेष्ठ

(ग) संस्कार

(घ) सावधान

35. उपर्युक्त गद्यांश का शीर्षक क्या होगा?

(क) दुश्मन

(ख) शत्रु

(ग) मीत

(घ) मित्र का चुनाव

36. निम्न पंजाबी गद्यांश का हिंदी अनुवाद करें।

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ 8 ਮਾਰਚ ਦਾ ਦਿਨ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਈ ਨੀਤੀਆਂ ਵੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਲ ਵੀ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਦ ਵੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੋ ਕੇ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ में 8 मार्च का दिन महिला दिवस के रूप में मनाया जाता है। सरकारों की ओर से महिलाओं के विकास के लिए कई नीतियाँ बनाई जाती हैं। लड़कियों की शिक्षा की ओर विशेष ध्यान दिया जा रहा है। शिक्षा के साथ-साथ महिलाओं की सुरक्षा की ओर भी ठोस कदम उठाने की आवश्यकता है। लड़कियों को स्वयं भी शिक्षित होकर आत्मनिर्भर बनने की आवश्यकता है।

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक - दो पंक्तियों में दीजिए-

37. दिवाकर की नए स्कूल में किसने मदद की?

उत्तर - दिवाकर की नए स्कूल में नीरू मैडम ने मदद की।

38. दिवाकर को अपने मन में अधूरेपन का अहसास क्यों होता था?

उत्तर- दिवाकर अपाहिज था और दूसरे बच्चों की तरह उछल-कूद नहीं कर सकता था। इसलिए उसे अपने मन में अधूरेपन का अहसास होता था।

39. नौकर ने बसंती का सामान कहाँ रखा?

उत्तर- नौकर ने बसंती का सामान बरामदे के साथ वाले कमरे में रखा।

40. लेखक और उनके मित्रों की निराशा और थकावट किसके दर्शन से छूमंतर हो गई?

उत्तर -लेखक और उनके मित्रों की निराशा और थकावट हिम-दर्शन से छूमंतर हो गई।

*****

मार्गदर्शक

* डॉ. राजन एस.आर.पी. हिंदी पंजाब

तैयार कर्ता

* दीपक कुमार, हिंदी अध्यापक, सरकारी मिडल स्कूल शेरगढ़, बठिंडा

* गुरविंदर कौर, हिंदी अध्यापिका, स.स.स.स. स्कूल चक्क फतेह सिंह वाला, बठिंडा

* दीप्ति सेठी, हिंदी अध्यापिका, स. स. स्कूल मानूपुर, जिला लुधियाना

* कुलदीप सिंह, स.स.स.स. स्कूल महमूद खेड़ा, श्री मुक्तसर साहिब

* परविंदर कौर, सरकारी हाई स्कूल भैणी, बठिंडा